

CENTRALNA
KOMISJA
EGZAMINACYJNA

Arkusze do pobrania: arkuszmaturalny.pl

Książki do matury: sklepaturalny.pl

EGZAMIN MATURALNY OD ROKU SZKOLNEGO 2014/2015

JĘZYK ROSYJSKI POZIOM ROZSZERZONY

**ROZWIĄZANIA ZADAŃ I SCHEMATY PUNKTOWANIA
(A1, A4, A6)**

GRUDZIEŃ 2014

Zadanie 1. (0–3)

Wymagania ogólne	Zadanie	Wymagania szczegółowe	Rozwiązanie
II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie wypowiedzi ustne [...] o różnorodnej formie i długości, w różnych warunkach odbioru [...].</i>	1.1.	2.4. Zdający określa intencje nadawcy/autora tekstu.	B
	1.2.	2.1. Zdający określa główną myśl tekstu.	B
	1.3.	2.1. R Zdający oddziela fakty od opinii.	B

Zadanie 2. (0–4)

Wymagania ogólne	Zadanie	Wymagania szczegółowe	Rozwiązanie
II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie wypowiedzi ustne [...] o różnorodnej formie i długości, w różnych warunkach odbioru [...].</i>	2.1.	2.3. Zdający znajduje w tekście określone informacje.	C
	2.2.		D
	2.3.		E
	2.4.		A

Zadanie 3. (0–5)

Wymagania ogólne	Zadanie	Wymagania szczegółowe	Rozwiązanie
II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie wypowiedzi ustne [...] o różnorodnej formie i długości, w różnych warunkach odbioru [...].</i>	3.1.	2.3. Zdający znajduje w tekście określone informacje.	A
	3.2.		D
	3.3.		C
	3.4.		C
	3.5.	2.4. Zdający określa intencje nadawcy/autora tekstu.	A

Zadanie 4. (0–4)

Wymagania ogólne	Zadanie	Wymagania szczegółowe	Rozwiązanie
II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie wypowiedzi [...] pisemne o różnorodnej formie i długości [...].</i>	4.1.	3.3. Zdający znajduje w tekście określone informacje.	C
	4.2.		A
	4.3.		B
	4.4.		A

Zadanie 5. (0–4)

Wymagania ogólne	Zadanie	Wymagania szczegółowe	Rozwiązanie
II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie wypowiedzi [...] pisemne o różnorodnej formie i długości [...].</i>	5.1.	3.6. Zdający rozpoznaje związki pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu.	D
	5.2.		A
	5.3.		E
	5.4.		C

Zadanie 6. (0–5)

Wymagania ogólne	Zadanie	Wymagania szczegółowe	Rozwiązanie
II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie wypowiedzi [...] pisemne o różnorodnej formie i długości [...].</i>	6.1.	3.3. Zdający znajduje w tekście określone informacje.	C
	6.2.		B
	6.3.	3.2. Zdający określa główną myśl poszczególnych części tekstu.	D
	6.4.	3.3. Zdający znajduje w tekście określone informacje.	B
	6.5.	3.4. Zdający określa intencje nadawcy/autora tekstu.	B

Zadanie 7. (0–4)

Wymagania ogólne	Zadanie	Wymagania szczegółowe	Rozwiązanie
I. Znajomość środków językowych. <i>Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i>	7.1.	1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	D
	7.2.		D
	7.3.		C
	7.4.		B

Zadanie 8. (0–4)

Wymagania ogólne	Zadanie	Wymagania szczegółowe	Rozwiązanie
I. Znajomość środków językowych. <i>Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i>	8.1.	1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	<i>пищей</i>
	8.2.		<i>промышленного</i>
	8.3.		<i>воздействуют</i>
	8.4.		<i>способности</i>

Zadanie 9. (0–4)

Wymagania ogólne	Zadanie	Wymagania szczegółowe	Rozwiązanie
I. Znajomość środków językowych. <i>Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i>	9.1.	1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	<i>По закону/Согласно закону</i>
	9.2.		<i>Исправь/Исправьте, пожалуйста,</i>
	9.3.		<i>через/спустя десять минут после звонка</i>
	9.4.		<i>из-за сильной простуды</i>

Zadanie 10. (0–13)

Wypowiedz się na jeden z poniższych tematów. Wypowiedź powinna zawierać od 200 do 250 słów i spełniać wszystkie wymagania typowe dla formy wskazanej w poleceniu. Zaznacz temat, który wybrałeś(-aś), zakreślając jego numer.

1. Coraz więcej osób rezygnuje z samodzielnego przygotowywania posiłków i spożywa je poza domem. Napisz **rozprawkę**, w której przedstawisz swoją opinię na temat tego zjawiska, odnosząc się do:
 - jakości spożywanych posiłków
 - wygody.
2. Uczestniczyłeś(-aś) w spotkaniu ze znanym sportowcem, który w swoim wystąpieniu zwrócił uwagę na lawinowo rosnącą liczbę uczniów nieuczestniczących w lekcjach wychowania fizycznego. Napisz **artykuł** do gazety, w którym:
 - zrelacjonujesz przebieg tego spotkania
 - przedstawisz swoją opinię dotyczącą problemu poruszonego przez gościa.

Wymagania ogólne

- I. *Znajomość środków językowych.*
Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].
- III. *Tworzenie wypowiedzi.*
Zdający tworzy [...] dłuższe wypowiedzi pisemne, bogate i spójne pod względem treści [...].

Wymagania szczegółowe (rozprawka)

1. *Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].*
- 5.2.R. *Zdający przedstawia w logicznym porządku argumenty za i przeciw danej tezie lub rozwiązaniu.*
- 5.5. *Zdający wyraża i uzasadnia swoje opinie, poglądy i uczucia.*
- 5.12. *Zdający stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze.*
- 5.13. *Zdający stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi w zależności od sytuacji.*

Wymagania szczegółowe (artykuł)

1. *Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].*
- 5.5. *Zdający wyraża i uzasadnia swoje opinie, poglądy i uczucia.*
- 5.9. *Zdający opisuje doświadczenia swoje i innych.*
- 5.12. *Zdający stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze.*
- 5.13. *Zdający stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi w zależności od sytuacji.*

Kryteria oceniania wypowiedzi pisemnych na poziomie rozszerzonym

Zgodność z poleceniem (Elementy treści i formy)

W ocenie zgodności z poleceniem bierze się pod uwagę elementy treści oraz elementy formy, które zostały zrealizowane w wypowiedzi, oraz jakość realizacji tych elementów.

Elementy treści. Realizację każdego z pięciu elementów treści ocenia się na skali 2–1–0 zgodnie z Tabelą A.

Tabela A. Zgodność z poleceniem: elementy treści

Elementy treści	Forma	2	1	0
1. wstęp: właściwe i adekwatne do tematu rozpoczęcie wypowiedzi	R*	teza zgodna z tematem ORAZ treścią wypowiedzi (teza „zapowiada” zawartość treściową oraz typ rozprawki)	teza nie jest w pełni poprawna, np. jest zgodna z tematem ALBO z treścią wypowiedzi; odbiegająca od tematu LUB treści wypowiedzi	brak tezy; teza niezgodna z tematem ORAZ treścią wypowiedzi; teza nieczytelna, niejasna, trudna do wskazania; wstęp niekomunikatywny
	A*	wprowadzenie zgodne z tematem ORAZ np. ciekawe, oryginalne, zachęcające do czytania, w ciekawej formie (np. pytanie, cytaty)	wprowadzenie nie jest w pełni poprawne, np. wprowadzenie zgodne z tematem, ale schematyczne ALBO bardziej typowe dla innego typu tekstu (np. rozprawki) ALBO ciekawe, oryginalne, ale odbiegające od tematu	brak wprowadzenia; wprowadzenie niezgodne z tematem, niejasne, nieczytelne, trudne do wskazania; wprowadzenie niekomunikatywne
	L*	wstęp zgodny z tematem i treścią wypowiedzi ORAZ wskazujący cel/powód pisania listu	wstęp nie jest w pełni poprawny, np. nie określa celu ALBO określa cel/powód pisania listu, ale odbiega od tematu ALBO cel nie jest określony jasno ALBO wstęp nie jest zgodny z treścią listu (np. zapowiada poparcie, a opisuje argumenty przeciwne)	brak wstępu; wstęp niezgodny z tematem, niejasny, nieczytelny, trudny do wskazania; wstęp niekomunikatywny
2. pierwszy element tematu	R A L	wieloaspektowa ORAZ/ LUB pogłębiona realizacja elementu (np. wsparta przykładami, szczegółowo omówiona)	powierzchnowa realizacja elementu, wypowiedzi brak głębi, np. zdający podaje tylko „listę” argumentów/cech/określeń, żadnego nie rozwijając/uzasadniając	brak wypowiedzi LUB wypowiedź nie jest komunikatywna LUB wypowiedź nie jest związana z tematem / nie realizuje elementu; wypowiedź bardzo pobieżnie dotykająca tematu, np. zdający podaje tylko jeden argument/cechę/określenie, nie rozwijając go
3. drugi element tematu				
4. podsumowanie: właściwe i adekwatne do tematu zakończenie wypowiedzi	R A L	zakończenie zgodne z tematem oraz treścią wypowiedzi; jeżeli zdający powtarza wstęp – czyni to innymi słowami	zakończenie nie jest w pełni poprawne, np. jest zgodne z tematem ALBO treścią wypowiedzi; odbiega trochę od tematu LUB treści wypowiedzi; zdający stosuje zakończenie schematyczne (szampowe) LUB powtarza wstęp praktycznie tymi samymi słowami	brak zakończenia LUB zakończenie nie jest komunikatywne LUB zakończenie jest jedynie luźno związane z tematem oraz treścią wypowiedzi
5. fragmenty odbiegające od tematu i/lub nie na temat	R A L	wypowiedź nie zawiera fragmentów odbiegających od tematu i/lub nie na temat	wypowiedź zawiera dłuższy fragment / nieliczne krótkie fragmenty odbiegające od tematu i/lub nie na temat	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.

* R – rozprawka; A – artykuł; L – list formalny

Opisy w Tabeli A będą doprecyzowywane w odniesieniu do poszczególnych tematów w każdej sesji egzaminu maturalnego.

Elementy formy. Realizację każdego z czterech elementów formy ocenia się na skali 1–0 zgodnie z Tabelą B.

Tabela B. Zgodność z poleceniem: elementy formy

Elementy formy	Forma	1	0
1. elementy charakterystyczne dla formy	R	teza jest poprawnie umiejscowiona w wypowiedzi	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.
	A	wypowiedź jest zatytułowana	
	L	wypowiedź zawiera odpowiedni zwrot rozpoczynający i kończący	
2. kompozycja	R A L	wypowiedź cechuje widoczny zamysł kompozycyjny wyrażający się w funkcjonalnie uzasadnionych proporcjach wstępu, rozwinięcia i zakończenia	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.
3. segmentacja	R A L	tekst jest uporządkowany; układ graficzny pracy (podział na akapity) jest konsekwentny	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.
4. długość pracy	R A L	długość pracy mieści się w granicach 180–280 słów	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.

Ostateczną liczbę punktów za zgodność z poleceniem ustala się na podstawie oceny elementów treści i elementów formy, zgodnie z Tabelą C.

Tabela C

Elementy treści	Elementy formy		
	4–3	2–1	0
10–9	5 pkt	4 pkt	3 pkt
8–7	4 pkt	3 pkt	2 pkt
6–5	3 pkt	2 pkt	1 pkt
4–3	2 pkt	1 pkt	0 pkt
2–1	1 pkt	0 pkt	0 pkt
0	0 pkt	0 pkt	0 pkt

Na przykład za wypowiedź, w której elementy treści oceniono na 5, a elementy formy oceniono na 2, za zgodność z poleceniem przyznaje się 2 punkty.

Uwagi dodatkowe dotyczące oceniania wypowiedzi pisemnych zaproponowanych w przykładowym arkuszu

ROZPRAWKA to wypowiedź, w której zdający rozważa zagadnienie podane w poleceniu, przedstawiając argumenty, wspierając je dodatkowymi wyjaśnieniami oraz/lub przykładami. Autor rozprawki może wyrazić aprobatę lub dezaprobatę wobec rozważanego zagadnienia, może również przedstawić argumenty za i przeciw, odpowiednio sygnalizując przyjęty schemat w tezie wspartej adekwatnymi argumentami i właściwym zakończeniem.

Dobrze napisana rozprawka:

- omawia zagadnienie w sposób przejrzysty i logiczny; wszystkie jej części (wstęp, rozwinięcie, zakończenie) są podporządkowane jednej myśli głównej
- zawiera jasno sformułowaną tezę
- charakteryzuje się stylem formalnym.
- Temat rozprawki wymaga omówienia problemu rosnącej liczby osób rezygnujących z samodzielnego przygotowywania posiłków i spożywających je poza domem. Zdający

powinien przedstawić własną opinię na ten temat, omawiając dwa aspekty wskazane w poleceniu: (1) jakość spożywanych posiłków i (2) wygodę. Te dwa aspekty nie muszą pojawić się w tezie/we wstępie, ale muszą być szczegółowo omówione w rozwinięciu pracy.

- Opisanie problemu, który jest tematem rozprawki, np. stwierdzenie, że coraz więcej ludzi stołuje się poza domem, nie jest tezą.
- Teza musi zawierać opinię zdającego / zapowiadać strukturę rozprawki. Na przykład: *Moim zdaniem takie postępowanie jest sensowne...; Uważam, że to zły pomysł, żeby...; Widzę plusy i minusy tego rozwiązania...; Z punktu widzenia... to dobry pomysł, ale jeśli popatrzymy na... to zobaczymy, że wszystko zależy od...*
- Jeśli teza jest pytaniem to traktujemy ją jako odbiegającą od tematu, ponieważ nie zapowiada struktury rozprawki. Następnie zgodnie z kryteriami oceniamy jej zgodność z treścią (rozwinięciem) pracy zdającego.
- Ważne, żeby zdający był konsekwentny w tym, co pisze w swojej pracy. Jeśli we wstępie uzna taki styl życia za dobry/zły, to argumenty przedstawione w rozwinięciu powinny wspierać tę tezę. Jeśli w pracy pojawiają się argumenty przeciwne do postawionej w rozprawce tezy, to zdający powinien uznać je za niezasadne. Należy zauważyć, że ten temat rozprawki nie wymaga od zdającego rozpatrywania argumentów za i przeciw, ale jest to jedna z możliwych opcji (np. *Uważam, że jadenie poza domem jest wygodne, ale posiłki są często gorsze niż domowe.*).
- Wstęp i podsumowanie są oceniane w odniesieniu do tematu oraz do treści wypowiedzi. Jest istotne, aby wyrażona we wstępie opinia oraz podsumowanie wypowiedzi były spójne z argumentacją przedstawioną w rozwinięciu. Oceniając te elementy pracy należy najpierw przeanalizować rozwinięcie pracy; dopiero wówczas można stwierdzić, ile punktów należy przyznać zdającemu.
- Zakończenie powinno nawiązywać do treści zaprezentowanych w rozwinięciu. Zakończenia typu: *Myszę, że jest wiele wad i zalet takiego stylu życia; Uważam, że takie rozwiązanie to bardzo dobry/zły pomysł.* są uznawane za schematyczne/szampowe.
- Jeśli zdający realizuje jeden z aspektów we wstępie lub zakończeniu, to dany fragment pracy traktujemy jako element rozwinięcia lub element wstępu/zakończenia. Ten sam fragment pracy nie może być realizacją elementu oraz częścią wstępu/zakończenia.
- Fragmenty pracy, które są ściśle związane z główką tematu, np.
 - porównanie kosztów jedzenia w domu i w restauracjach
 - opis restauracji,
 ale nie są związane z aspektami wskazanymi w poleceniu (jakość spożywanych posiłków oraz wygodę), nie są brane pod uwagę w ocenie pierwszego i drugiego elementu tematu. Fragmentów takich nie traktujemy jako odbiegające od tematu.
- Za fragmenty wypracowania odbiegające od tematu uznajemy na przykład:
 - fragmenty pracy luźno związane z główką tematu oraz przedstawiające argumenty niezwiązane z aspektami (np. zalety jedzenia owoców i warzyw / zdrowego stylu życia; przepis na ulubione danie)
 - fragmenty pracy sprzeczne z tematem, lub jego częścią (np. argumenty związane z jedzeniem gotowych dań w domu).

W **ARTYKULE PUBLICYSTYCZNYM** zdający wyraża swoje stanowisko wobec problemu/zjawiska społecznego wskazanego w poleceniu. Celem artykułu jest rzeczowe przedstawienie omawianej kwestii. Artykuł może zawierać elementy opisu, sprawozdania, recenzji, komentarze odautorskie, ocenę faktów, elementy opinii oraz może również podejmować próbę kształtowania opinii czytelników.

Dobrze napisany artykuł:

- ma tytuł przyciągający uwagę czytelnika
- zawiera wstęp, w którym autor stara się zachęcić czytelnika do przeczytania tekstu, np. przywołując fakt lub anegdotę, sygnalizując temat artykułu w formie pytania, używając barwnego języka
- może zawierać pytania zachęcające czytelnika do dalszych rozważań na temat poruszany w tekście.
- Temat artykułu wymaga (1) opisanie przebiegu spotkania ze sportowcem i (2) wyrażenia opinii dotyczącej problemu poruszonego przez gościa (rosnąca liczba uczniów nieuczestniczących w lekcjach wychowania fizycznego).
- Wstęp ma wprowadzać ciekawie w temat; zachęcać czytelnika do przeczytania tekstu. Informacja o spotkaniu ze sportowcem nie musi pojawić się we wstępie.
- Aby uznać pierwszy element tematu za zrealizowany, wymagamy opisanie przebiegu spotkania ze sportowcem.
- Aby uznać drugi element tematu za zrealizowany, wymagane jest zaprezentowanie własnej opinii na temat poruszony przez sportowca tzn. lawinowo rosnącą liczbę uczniów nieuczestniczących w lekcjach wychowania fizycznego (np. *Podzielam niepokój naszego gościa: unikanie lekcji wychowania fizycznego niesie za sobą nieodwracalne skutki dla zdrowia fizycznego i psychicznego młodych ludzi; Uważam, że lawinowo rosnąca liczba uczniów nieuczestniczących w lekcjach wychowania fizycznego powinna zaniepokoić wszystkich: szkołę, rodziców, a przede wszystkim młodych ludzi.*).
- Jeśli z pracy zdającego nie wynika, że temat lawinowo rosnącej liczby uczniów nieuczestniczących w lekcjach wychowania fizycznego został poruszony przez sportowca na spotkaniu, to obniżamy ocenę jednego z elementów tematu (2→1, 1→0).
- Jeśli zdający realizuje jeden z aspektów we wstępie lub zakończeniu, to dany fragment pracy traktujemy jako element rozwinięcia lub element wstępu/zakończenia. Ten sam fragment pracy nie może być realizacją elementu oraz częścią wstępu/zakończenia.
- Wstęp i podsumowanie są oceniane w odniesieniu do tematu oraz do treści wypowiedzi. Jest istotne, aby były spójne z argumentacją przedstawioną w rozwinięciu. Oceniając te elementy pracy należy najpierw przeanalizować rozwinięcie pracy; dopiero wówczas można stwierdzić ile punktów należy przyznać zdającemu.
- Zakończenie powinno nawiązywać do treści zaprezentowanych w rozwinięciu. Zakończenia typu: *Liczę na gorącą dyskusję czytelników w tej sprawie; Zachęcam wszystkich, którzy się ze mną zgadzają, do przysyłania listów do redakcji.* są uznawane za schematyczne/sztampowe.
- Fragmenty pracy, które są ściśle związane z główką tematu, na przykład:
 - przedstawienie przyczyn unikania lekcji wf
 - biografia sportowca,

ale nie są związane z aspektami wskazanymi w poleceniu, nie są brane pod uwagę w ocenie pierwszego i/lub drugiego elementu tematu. Fragmentów takich nie traktujemy jako odbiegające od tematu.

- Za fragmenty wypracowania odbiegające od tematu uznajemy na przykład:
 - fragmenty pracy luźno związane z główką tematu oraz przedstawiające argumenty niezwiązane z aspektami (np. znaczenie aktywności fizycznej w naszym życiu; opis zawodów sportowych).

Spójność i logika wypowiedzi

W ocenie spójności bierze się pod uwagę, czy i w jakim stopniu tekst funkcjonuje jako całość dzięki jasnym powiązaniom (np. leksykalnym, gramatycznym) wewnątrz zdań oraz między zdaniami i akapitami tekstu.

W ocenie logiki wypowiedzi bierze się pod uwagę, czy i w jakim stopniu wypowiedź jest klarowna (np. czy nie jest jedynie zbiorem przypadkowo zebranych myśli, czy wnioski wynikają logicznie z przesłanek).

2 pkt	wypowiedź zawiera najwyżej 2 usterki w spójności ORAZ/LUB logice na poziomie zdania i/lub akapitu i/lub całego tekstu
1 pkt	wypowiedź zawiera od 3 do 5 usterek w spójności ORAZ/LUB logice na poziomie zdania i/lub akapitu i/lub całego tekstu
0 pkt	wypowiedź zawiera 6 lub więcej usterek w spójności ORAZ/LUB logice na poziomie zdania i/lub akapitu i/lub całego tekstu

1. Zaburzenie spójności i/lub logiki może wynikać na przykład z:
 - braku powiązania pomiędzy zdaniami lub akapitami tekstu
 - nieuzasadnionego użycia czasowników w różnych czasach gramatycznych („przeskakiwania” z jednego czasu gramatycznego na inny)
 - błędów językowych i/lub ortograficznych, które powodują, że odbiorca wyraźnie gubi się, czytając tekst
 - przytoczenia argumentu, który jest sprzeczny z ogólnie przyjętymi zasadami rozumowania
2. Słowa napisane po polsku lub w języku innym niż język egzaminu zaznaczamy jako błędy w spójności, jeśli w znacznym stopniu utrudniają zrozumienie komunikatu. Jeśli komunikacja nie jest zaburzona, podkreślamy je jedynie jako błędy językowe.
3. Jeżeli w pracy nie są zaznaczone żadne błędy w spójności/logice, należy przyznać 2 punkty w tym kryterium.

Zakres środków językowych

W ocenie zakresu środków językowych bierze się pod uwagę zróżnicowanie i precyzję środków leksykalno-gramatycznych użytych w wypowiedzi.

3 pkt	• szeroki zakres środków językowych • w pracy występują dość liczne fragmenty charakteryzujące się naturalnością i różnorodnością frazeologiczną oraz precyzją użytych środków językowych
2 pkt	• zadowalający zakres środków językowych • w pracy występuje kilka fragmentów charakteryzujących się naturalnością i różnorodnością frazeologiczną oraz precyzją użytych środków językowych, jednak w większości użyte są struktury o wysokim stopniu pospolitości
1 pkt	• ograniczony zakres środków językowych • w pracy użyte są głównie struktury o wysokim stopniu pospolitości
0 pkt	• bardzo ograniczony zakres środków językowych • w pracy użyte są wyłącznie struktury o wysokim stopniu pospolitości
<i>Jeżeli w wypowiedzi występują rażące/liczne uchybienia w stosowności i/lub jednolitości stylu, wówczas liczbę punktów przyznanych za zakres środków językowych można obniżyć o 1 punkt (maksymalnie do zera).</i>	

Przez „naturalność” rozumiemy charakterystyczny dla danego języka sposób wyrażania znaczeń, natomiast przez „precyzyjne sformułowania” rozumiemy wyrażanie myśli z wykorzystaniem słownictwa swoistego dla tematu i unikanie słów oraz struktur o wysokim stopniu pospolitości, takich jak *miły, interesujący, fajny*.

Przez „stosowność” stylu rozumiemy dostosowanie przez zdającego środków językowych do wybranej formy wypowiedzi, celowość zastosowanych konstrukcji składniowych i jednostek leksykalnych. Styl niestosowny to np. styl zbyt metaforyczny lub zbyt bliski stylowi potocznemu w odmianie mówionej. Przez „jednolitość” stylu rozumiemy konsekwentne posługiwanie się jednym, wybranym stylem. Mieszanie różnych stylów wypowiedzi uznaje się za uzasadnione, jeśli jest funkcjonalne (tzn. czemuś służy). Styl uznaje się za niejednolity, jeżeli zdający miesza bez uzasadnienia różne style wypowiedzi, np. w tekście rozprawki występują fragmenty nazbyt potoczne, z wtrętami ze stylu urzędowego.

Poprawność środków językowych

W ocenie poprawności środków językowych bierze się pod uwagę błędy gramatyczne, leksykalne, ortograficzne i interpunkcyjne. Punkty przyznaje się zgodnie z poniższą tabelą.

Poprawność językowa (leksykalno-gramatyczna)	Poprawność zapisu (ortograficzna, interpunkcyjna)	
	nieliczne błędy zapisu	liczne LUB bardzo liczne błędy zapisu
nieliczne błędy językowe	3 pkt	2 pkt
liczne błędy językowe	2 pkt	1 pkt
bardzo liczne błędy językowe	1 pkt	0 pkt

W ocenie „Poprawności środków językowych” należy wziąć pod uwagę orientacyjny stosunek liczby błędów do długości tekstu stworzonego przez zdającego (**nie ma potrzeby** liczenia wyrazów i błędów).

W przypadku wątpliwości w sytuacjach granicznych o zakwalifikowaniu pracy do niższej lub wyższej kategorii punktowej decyduje „waga” błędów oraz ich wpływ na komunikację.

Błędy interpunkcyjne traktujemy jako mniej istotne niż błędy ortograficzne.

Uwagi dodatkowe

1. Wypowiedź jest oceniana na 0 punktów w każdym kryterium, jeżeli jest:
 - nieczytelna LUB
 - całkowicie niezgodna z poleceniem/tematem LUB
 - niekomunikatywna dla odbiorcy (np. napisana fonetycznie).
2. Praca napisana niesamodzielnie, np. zawierająca fragmenty odtworzone z podręcznika, zadania zawartego w arkuszu egzaminacyjnym lub innego źródła, w tym internetowego, lub przepisane od innego zdającego, jest powodem do unieważnienia części pisemnej egzaminu z języka obcego. W przypadku stwierdzenia podczas przeprowadzania egzaminu lub podczas sprawdzania pracy egzaminacyjnej niesamodzielnego rozwiązywania przez zdającego zadań zawartych w arkuszu egzaminacyjnym dyrektor komisji okręgowej, w porozumieniu z dyrektorem Komisji Centralnej, unieważnia zdającemu część pisemną egzaminu maturalnego z danego przedmiotu.
3. Jeżeli wypowiedź zawiera mniej niż **160** słów, przyznaje się 0 punktów za zakres i poprawność środków językowych.
4. Jeżeli za wypowiedź przyznano 0 punktów w kryterium zgodności z poleceniem, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się 0 punktów.
5. Jeżeli wypowiedź nie zawiera w ogóle rozwinięcia (np. zdający napisał tylko wstęp), przyznaje się 0 punktów w każdym kryterium.
6. Jeżeli za wypowiedź przyznano 1 punkt w kryterium zgodności z poleceniem, we wszystkich pozostałych kryteriach można również przyznać maksymalnie po 1 punkcie.
7. W ocenie poprawności językowej w wypowiedziach uczniów ze stwierdzoną dysleksją nie bierze się pod uwagę błędów zapisu.

Przykładowa wypowiedź 1.

Temat 1.

Реалии современного мира таковы, что у многих людей нет времени на приготовление пищи. Они вынуждены питаться вне дома. Чем же грозят нам обеды в кафе и ресторанах?

Я думаю, что питание вне дома вовсе не означает, что есть нужно только гамбургеры или бутерброды. В меню столовых, кафе и ресторанов без труда можно найти недорогие, но вкусные супы, салаты из свежих овощей и даже низкокалорийные десерты. Сегодня, во времена сильной конкуренции, рестораны стараются удержать своих клиентов, предлагая им блюда из качественных продуктов. Конечно, исключением могут быть места «быстрого питания», где вместе с большими порциями клиенты получают большое количество калорий, жира и соли. Однако даже в самой известной в мире сети «быстрого питания» можно съесть салат из свежих овощей или натуральный йогурт с фруктами. Выбор принадлежит клиенту.

Мне кажется, что сегодня многие люди сознательно выбирают питание вне дома просто потому, что это очень удобно. Не надо ходить в магазин, стоять в кухне у плиты, мыть посуду. Сэкономленное время можно провести за интересной книгой или с друзьями. Однако, если мы все из чувства удобства перестанем готовить дома, то традиция семейных обедов у родителей или у бабушки через несколько лет может исчезнуть. А жаль!

Для меня питание вне дома имеет больше положительных аспектов, чем отрицательных. Это не только возможность попробовать разнообразные блюда, но и способ отвлечься от повседневной рутины и пообщаться со знакомыми.

Zgodność z poleceniem					Spójność i logika	Zakres środków językowych	Poprawność środków językowych	RAZEM
0-1-2-3-4-5					0-1-2	0-1-2-3	0-1-2-3	12
Elementy treści (0-1-2)					Elementy formy (0-1)			
1	2	3	4	5	1	2	3	4
0	2	2	1	2	0	1	1	1

Ocena wypowiedzi

Zgodność z poleceniem – 4 punkty:

elementy treści: brak tezy, zdający w postawionym pytaniu nie określa swojego stanowiska. Zdający rozpatruje problem zarówno ze strony jakości spożywanych poza domem posiłków, jak i wygody. Argumentacja jest wieloaspektowa i pogłębiona. Zakończenie nie jest w pełni poprawne, odbiega trochę od treści wypowiedzi, ponieważ znajdują się w nim informacje, które nie są odniesieniem do treści wypowiedzi i mogłyby służyć jako dodatkowe argumenty. Rozprawka nie zawiera fragmentów odbiegających od tematu.

elementy formy: brak tezy, uwzględnione wszystkie części pracy (wstęp, rozwinięcie i zakończenie) z zachowaniem właściwych proporcji między nimi, pełna konsekwencja w układzie graficznym pracy, długość pracy w granicach określonych w poleceniu.

Spójność i logika wypowiedzi – 2 punkty: wypowiedź nie zawiera usterek w spójności i logice.

Zakres środków językowych – 3 punkty: szeroki zakres środków językowych, liczne fragmenty charakteryzujące się naturalnością, różnorodnością frazeologiczną oraz precyzją użytych środków językowych, np. *вынуждены питаться вне дома, сознательно выбирают, предлагая им блюда, из чувства удобства*, zachowany jednorodny, stosowny styl.

Poprawność środków językowych – 3 punkty: brak błędów.

Przykładowa wypowiedź 2.

Тема 1.

Наша жизнь летит с огромной скоростью. И у многих зачастую нет ни времени ☐ ни желания готовить пищу дома. Неудивительно ☐ что люди всё чаще предпочитают питаться в барах, кафе или ресторанах. Не берусь спорить с тем ☐ что это очень удобно, но вот качество блюд ☐ предлагаемых нам общепитом ☐ оставляет желать лучшего.

Только представьте: вы приходите в ресторан ☐ платите деньги ☐ и вокруг так и снуют ловкие официанты ☐ готовые исполнить любое ваше желание. Легко, удобно, приятно. Не надо часами стоять у горячей плиты ☐ прыгать по кухне и вдыхать аромат жарящихся котлет. Конечно ☐ при условии, что ваше стремление к амостоятельности не ограничивается приготовлением магазинных пельменей и воды для чая. В ресторане, пока шеф-повар трудится над вашим заказом ☐ вы можете пообщаться с собеседником, послушать живую музыку, почитать газету ☐ да и просто расслабиться в спокойной атмосфере. Красота!

Но попробуем посмотреть на всё это с другой стороны ☐ как говориться ☐ «от кухни». Что происходит не в зале ресторана, а там, где готовят наши блюда? Грязные плиты, столы, кастрюли, руки без перчаток ☐ безжалостно мешающие сначала мясной фарш, а потом салат... Кстати о салате: у вас никогда не было впечатления, что его приготовили из недоеденых остатков со вчерашнего дня? Красота?! Начинаю переживать ☐ как бы тут после «отдыха в ресторане» остаться живым и здоровым.

В самых хороших ресторанах еда ☐ это прежде всего поток, не всегда в неё вкладывают душу. А когда готовишь дома ☐ ты тщательно отбираешь каждый листик, каждый кусочек мяса. К тому же дома всегда можно сделать именно ☐ так ☐ как нравится только тебе.

Zgodność z poleceniem					Spójność i logika	Zakres środków językowych	Poprawność środków językowych	RAZEM
0-1-2-3-4- 5					0-1- 2	0-1-2- 3	0-1- 2 -3	12
Elementy treści (0-1-2)					Elementy formy (0-1)			
1	2	3	4	5	1	2	3	4
2	2	2	1	2	1	1	1	1

Ocena wypowiedzi

Zgodność z poleceniem – 5 punktów:

elementy treści: ze wstępu jednoznacznie wynika stanowisko zdającego, teza jest zgodna z tematem oraz treścią rozprawki. Zdający rozpatruje problem zarówno ze strony wygodę spożywania posiłków poza domem, jak i ich jakości. Argumentacja jest wieloaspektowa i pogłębiona. Zakończenie nie jest w pełni poprawne, jest zgodne z tematem, ale odbiega od treści wypowiedzi. Rozprawka nie zawiera fragmentów odbiegających od tematu.

elementy formy: teza jest poprawnie umiejscowiona w wypowiedzi, uwzględnione wszystkie części pracy (wstęp, rozwinięcie i zakończenie) z zachowaniem właściwych proporcji między nimi, pełna konsekwencja w układzie graficznym pracy, długość pracy w granicach określonych w poleceniu.

Spójność i logika wypowiedzi – 2 punkty: wypowiedź nie zawiera usterek w spójności i logice.

Zakres środków językowych – 3 punkty: szeroki zakres środków językowych, liczne fragmenty charakteryzujące się naturalnością, różnorodnością frazeologiczną oraz precyzją użytych środków językowych, np. *предлагаемых нам общепитом, оставляет желать лучшего, снуют ловкие официанты, аромат жарящихся котлет, пообщаться с собеседником, посмотреть на всё «от кухни»*, zachowany jednorodny, stosowny styl.

Poprawność środków językowych – 2 punkty: nieliczne błędy językowe i liczne błędy zapisu.

Przykładowa wypowiedź 3.

Temat 2.

Физкульт-Ура!

Вы знаете парня, который не хочит, чтобы у него была атлетическая фигура? Или, может, есть девушки, которые не мечтают о красивой фигуре? Если вы два раза сказали «нет», то ответьте ещё на один вопрос: «Почему многие школьники не любят уроков физкультуры и с удовольствием их прогуливают?»

Эту и другие проблемы обсуждали старшеклассники нашей школы на встрече с замечательным спортсменом, членом зборной Польши по волейболу Петром Новаковским. Пётр рассказал о том, как пришёл в большой спорт, о том, какой ценой достаются победы, показал свои награды. Участники встречи посмотрели видеорепортаж с тренировки сборной. А потом Пётр Новаковский предложил поговорить о том, что дают занятия спортом, задуматься, почему растёт число учащихся, которые охотно пропускают уроки физкультуры.

Честно говоря, в каждом классе встречаются толстяки или тощие «ботаники», которые со спортом не дружат. Для них физкультура – публичная пытка. С другой стороны, и здоровые ребята редко прогуливают уроки спорта, но с удовольствием ходят в спортклубы. А я считаю, что уроки физкультуры просто необходимы. Ведь мы большую часть времени проводим за компьютерами, в игры играем. [К счастью, сегодня в Интернете без труда можно отыскать сайты с бесплатными играми. Каждую неделю ассортимент пополняется сотней-другой новых игр]. Но чтобы от уроков физкультуры была польза, необходимо изменить подход к их организации и проведению. О какой физкультуре можно говорить, когда в некоторых школах нет спортзалов, бассейнов! Думаю, что многое зависит от педагога. Учитель должен быть доброжелательным, чтобы к нему хотелось приходить на урок.

Так что стоит помнить: все уроки в школе «работают» против здоровья и только одна физкультура «за» него. Поэтому – вперёд, на физкультуру!

Zgodność z poleceniem					Spójność i logika	Zakres środków językowych	Poprawność środków językowych	RAZEM
0-1-2-3-4-5					0-1-2	0-1-2-3	0-1-2-3	11
Elementy treści (0-1-2)					Elementy formy (0-1)			
1	2	3	4	5	1	2	3	4
2	2	2	1	1	1	1	1	1

Ocena wypowiedzi

Zgodność z poleceniem – 4 punkty:

elementy treści: wprowadzenie zgodne z tematem, zachęcające czytelnika do dalszej lektury, pogłębiona realizacja dwóch elementów (zrelacjonowanie przebiegu spotkania oraz przedstawienie opinii, dotyczącej problemu poruszonego przez gościa (rosnącej liczby uczniów nieuczestniczących w lekcjach wychowania fizycznego), zakończenie nie jest w pełni poprawne, odbiega od treści artykułu, ponieważ znajdują się w nim informacje, które nie są odniesieniem do treści wypowiedzi. Praca zawiera fragment odbiegający od tematu, dotyczący gier komputerowych.

elementy formy: wypowiedź jest zatytułowana, wypowiedź cechuje widoczny zamysł kompozycyjny wyrażający się w funkcjonalnie uzasadnionych proporcjach wstępu, rozwinięcia i zakończenia, tekst jest uporządkowany; układ graficzny pracy (podział na akapity) jest konsekwentny, długość pracy w granicach określonych w poleceniu.

Spójność i logika wypowiedzi – 1 punkt: wypowiedź zawiera 4 usterki w spójności oraz logice na poziomie zdania i akapitu.

Zakres środków językowych – 3 punkty: szeroki zakres środków językowych, w pracy występują dość liczne fragmenty charakteryzujące się naturalnością i różnorodnością frazeologiczną oraz precyzją użytych środków językowych (np. *какой ценой достаются победы, пришёл в большой спорт, честно говоря, публичная пытка, чтобы от уроков была польза, толстяки и тощие «ботаники»*), zachowany jednorodny, stosowny styl.

Poprawność środków językowych – 3 punkty: praca zawiera nieliczne błędy językowe i nieliczne błędy zapisu.

Oznaczanie błędów w wypowiedziach zdających na poziomie podstawowym i rozszerzonym

rodzaj błędu	sposób oznaczenia	przykład
błąd językowy (leksykalny, gramatyczny)	podkreślenie linią prostą	Marek <u>lubić</u> czekoladę.
błąd językowy spowodowany brakiem wyrazu	znak √ w miejscu brakującego wyrazu	Marek √ czekoladę.
błąd ortograficzny	otoczenie słowa kołem	Słońce <u>gżeje</u> .
błąd językowy i ortograficzny w jednym słowie	podkreślenie linią prostą i otoczenie kołem	Słońce <u>gżać</u> w lecie.
błędy w spójności/logice	podkreślenie linią falistą	Założyłem kurtkę, <u>bo było gorąco</u> .
fragment odbiegający od tematu	objęcie nawiasami kwadratowymi	[Fragment odbiegający od tematu.]
fragment nie na temat	otoczenie ciągłą linią	<u>Fragment nie na temat.</u>
błędy interpunkcyjne (wyłącznie na poziomie rozszerzonym)	otoczenie zbędnego znaku kółkiem znak √ w kółku w miejscu brakującego znaku interpunkcyjnego	Było ciepło, <u>o</u> i deszczowo. Zrobiłem to <u>o</u> ponieważ...

Błędy ortograficzne zmieniające znaczenie wyrazu traktowane są jako błędy językowe i oznaczane poprzez podkreślenie wyrazu linią prostą.